

Nehéz eloltani a tőzegtűzet

Milyen módszerrel lehet hatékonyan megfékezni a tőzegéget?

• Majdnem minden évben gondot okoz az égő tőzeg eloltása, hiszen a növényi eredetű üledékes talajképző kőzet akár fél méternél mélyebben is izzhat a föld alatt. A téma kapcsán a tőzegégetés lehetséges oltási módszereiről Biró Albinnal, a tőzeges talajok szakértőjével beszélgettünk.

BARABÁS HAJNAL

Több mint három hete ég a tőzeg Csíkszereda határában, és ugyanez a helyzet többek között Csíkszecső tőzeges területén is. A tűzoltóknak több alkalommal közbe kellett avatkozniuk ezeken a helyszíneken, de több más területen is a felügyelet nélküli tarlóégetés miatt kellett tüzet oltaniuk szerte Hargita megyében.

A megelőzés a legfontosabb

A csíkszeredai Biró Albin, a tőzeges talajok szakértője a tőzeg felhasználási lehetőségeiről írta 2006-

Oltás közben. Tőzegégetés megállítására a leghatékonyabb módszer a tűzfészek körbeassása

FOTÓ: GECSE NOÉMI

ban doktori dolgozatát, amelyben részletesen kitért a tőzegtűz oltási módszereire is. Mint kiemelte, a legfontosabb a megelőzés, hiszen ha a tőzeges talaj fölött ég a száraz növényzet, akkor biztosan számíthatunk a tőzeg begyulladására, tehát jó volna elkerülni a tarló elégetését.

Javaslat szerint a tőzeges területeket szárazság idején folyamatosan kellene felügyelni, és amennyiben tüzet észlelnek, azt azonnal jelenteni, hogy minél hamarabb közbe lehessen lépni. „Nagyon veszélyes, ha nagy felületen nagy mennyiségű tőzeg ég el, hiszen emiatt jelentősen megnövekszik a levegőbe jutó ammónia mennyisége” – jegyezte meg, hozzátéve, hogy az ammónia rákkeltő hatású, akár csak más szennyező anyagok, amelyek a tőzegégetés során keletkeznek.

Még a hó alatt is izzott

Biró több alkalommal is részt vett tőzegoltásban. A kilencvenes évek végén a hargitai megyeszékhely határában úgy próbálták meg eloltani a nagy területre kiterjedt tőzegtűzetet, hogy körbesáncolták és azon belül vízzel locsolták, a munka során azonban két munkagép is mé-

lyen belesüllyedt a tőzeglazba. „A tőzeg laza szerkezetű, adott esetben akár három méter vastagságú is lehet” – magyarázta. 2012-ben is részt vett a tőzegoltásban Csíkszeredában az Olt közelében, ahol 4–5 hektáron több mint két hónapon át küzdöttek az izzás eloltásával, akkor az ammónia mértéke a város levegőjében megközelítette a megengedett határértékeket. Ugyanabban az évben Csíkszecső, Madéfalva határában még a csíkszeredainál is nagyobb tőzegégetéssel néztek szembe, ugyanis 16 hektárra terjedt ki a tőzegtűz, amely még decemberben a hó alatt is sokáig izzott. „Akár hatvan centiméter mélyen is éghet fojtottan a tőzeg, annál lentebb már nem, mert oda már nem jut oxigén” – fűzte hozzá. 2013-ban Gyergyóremetére hívták, szintén tőzegtűzoltáshoz, ott már a megengedett határértékeket is túllépte az ammóniaszennyezés az égő tőzeg miatt. Jelenleg a csíkszeredai tőzeges terü-

leten visszafogottan, de még mindig izzik a föld, a tűzoltók és a városháza alkalmazottainak közbeavatkozásával sikerült valamelyest megfékezni az égést. Biró Albin szerint a leghatékonyabb módszer a tőzegtűz megállítására és eloltására, ha a tűzfészeket minél korábban beazonosítják és körbeassák. „Az égő tőzegtűzetet be kell dobni a tűzfészek közé, miközben körbeassák, így nem terjedhet tovább, ha pedig a környékét vízzel is meglocsolják, még biztosabb a megfékezése” – részletezte. Szerinte a sáncolás nem a leghatékonyabb módszer, mert megnehezíti a tűzfészek megközelítését.

Bizottság elé kerülhet

„Több mint valószínű, hogy tarlóégetés következtében gyúlt meg a tőzeg Csíkszeredában, azonban nincs bizonyítékunk arra, hogy ki gyújtotta meg. Ha nem lett volna ilyen szárazság, akkor talán nem gyúl be olyan könnyen a tőzeg, de megtörtént, és addig fog égni, amíg nem esik nagyobb mennyiségű eső vagy hó” – magyarázta Radu Monoranu őrnagy, a Hargita megyei tűzoltóság munkatársa. Mint elmondta, annyit tudnak tenni, hogy visszaszorítják a tűzfészeket, amihez nagy mennyiségű vizet kell felhasználni. Hozzátette, a tűzoltóság feladata elsősorban a tűz eloltása és megfékezése, a felelősök elleni eljárás elindítása a rendőrség hatásköre. De amennyiben szükséges, az ügyet a megyei sürgősségi esetek bizottsága elé tárják, ahol minden érintett intézmény képviselteti magát, és akkor kötelező módon keresnek megoldást erre a helyzetre.

Radon – az egészséget károsító nemesgáz

A dohányzás mellett a radon a második oka a légzőszervi rákos megbetegedéseknek – hangzott el azon a megbeszélésen, ahol a november 10. és 2019. március 10. között zajlott, a marosvásárhelyi Kulturális-Tudományos Egyetem által kezdeményezett projektet ismertették az érintett intézmények vezetőivel.

A radon egy 1900-ban felfedezett nemesgáz, amely a talajban, a levegőben és a vízben található, szintelen, szagtalan, az emberi szervezet által

nem észlelhető, viszont, ha a normálnál magasabb értéket ér el egy helyiségben, egészségkárosító hatása van. Csegi Sándor fizikus, a marosvásárhelyi Kulturális-Tudományos Egyetem igazgatója évek óta kutatja a radonsugárzást, azokat a helyeket, ahol nagyobb mennyiségben koncentrálódik, illetve keresi a megoldásokat, hogy hogyan lehet ezt megelőzni, illetve kiküszöbölni. Az Európai Unió arra kötelezi a tagországokat, hogy a radonsugárzásra is figyeljenek oda, és ezen a téren is tegyenek meg min-

dent az állampolgárok egészségének megőrzése érdekében. A romániai törvényhozás, egyeztetve az uniós előírásokkal, 2018-ban szabályozta a radon megengedett értékeit, ezt kell figyelembe venni építkezéskor, tervezéskor, akár magánházakról van szó, akár intézményekről. Illetve a régi épületek esetében is meg kell tenni azokat az óvintézkedéseket, amelyek csökkentik a nemesgáz mennyiségét. A radon mértékegysége a Becquerel/köbméter (Bq/köbméter), a megengedett mennyiség 200, illetve 300 alatti

kell legyen egy helyiségben – hangzott el a megbeszélésen.

Mindenhol jelen van

A radioaktív gáz, a radon mindenhol jelen van, nem küszöbölhető ki – ismertette Ioan Encian, az országos sugárzás-ellenőrző bizottság elnöke, aki elmondta, speciális szerkezettel mérik a sugárzás mennyiségét. A fizikus rávilágított arra is, hogy első halálra kissé ellentmondásos az uniós előírás, ugyanis a radon azokban a zárt

helyiségekben koncentrálódik, amelyek falai és nyílászárói hőszigeteltek, ezekre viszont szintén az EU-előírás szerinti energiatakarékosság jegyében van szükség. „De ez ne bizonytalánítson el senkit, a két dolog nagyon jól megfér egymás mellett, rendszeres szellőztetéssel ugyanis a radon sűrűsége is csökken” – tette hozzá Encian. A radont az építkezési anyagok is sugározzák, illetve a fürdőszobában keletkező gőz, amit ha a lakás többi helyiségeibe kiengedünk, akkor azokban is megnő a sugárzás. (Antal Erika)